LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO IR MOKSLO MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL FILOSOFIJOS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠO PATVIRTINIMO

2015 m. liepos 23 d. Nr. V-815
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymo 48 straipsnio 3 dalimi:

1. T v i r t i n u Filosofijos studijų krypties aprašą (pridedama).

2. N u s t a t a u, kad aukštosios mokyklos savo vykdomas studijų programas turi suderinti su šio įsakymo 1 punktu patvirtintu Filosofijos studijų krypties aprašu iki 2016 m. birželio 1 d.

3. P r i p a ž į s t u netekusiu galios Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. sausio 22 d. įsakymo Nr. ISAK- 87 „Dėl Studijų krypčių reglamentų patvirtinimo“ 1.2 papunktį (su visais Filosofijos studijų krypties reglamento pakeitimais ir papildymais).

Švietimo ir mokslo ministrė Audronė Pitrėnienė

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos švietimo ir
mokslo ministro 2015 m. liepos 23 d.
įsakymu Nr. V-815

FILOSOFIJOS STUDIJŲ KRYPTIES APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Filosofijos studijų krypties aprašu (toliau – Aprašas) reglamentuojami filosofijos studijų krypties studijų programų specialieji reikalavimai. Apraše pateikiamos bendros gairės, padedančios geriau išreikšti su filosofijos studijų kryptimi susijusius studijų rezultatus, tačiau jis nėra studijų programos ar studijų dalykų detalaus turinio specifikacija.

2. Aprašas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimą Nr. 535 „Dėl Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. lapkričio 21 d. įsakymą Nr. V-2212 „Dėl Studijų pakopų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. balandžio 9 d. įsakymą Nr. V-501 „Dėl Laipsnį suteikiančių pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2010 m. birželio 3 d. įsakymą Nr. V-826 „Dėl Magistrantūros studijų programų bendrųjų reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. gruodžio 15 d. įsakymą Nr. V-2463 „Dėl Studijų krypties arba krypčių grupės aprašo rengimo rekomendacijų patvirtinimo“, Europos Komisijos finansuoto projekto *SQF HUMART* (*Tuning Project*, 2012) kvalifikacinių aprašų rekomendacijas.

3. Aprašas taikomas universitetinėms pirmosios ir antrosios studijų pakopos filosofijos studijų krypties studijų programoms. Filosofijos studijų krypties studijų programos gali būti organizuojamos tik kaip universitetinės studijos. Šios studijos gali būti vykdomos nuolatine ir ištęstine forma. Vykdant studijas skirtingomis formomis, studijų sandara, apimtis, studijų turinys ir studijų rezultatai neturi skirtis.

4. Filosofijos studijų kryptis priskiriama humanitarinių mokslų studijų sričiai. Filosofijos studijų kryptį sudaro šios šakos: Filosofijos istorija, Šiuolaikinė filosofija, Praktinė filosofija, Socialinė filosofija, Mokslo filosofija, Kultūros filosofija.

5. Aprašo paskirtis:

5.1. Padėti aukštosioms mokykloms rengti, vykdyti, atnaujinti ir vertinti filosofijos studijų krypties studijų programas, informuoti akademinę bendruomenę (ypač programų rengėjus ir vykdytojus) apie svarbiausius filosofijos studijų krypties studijų programų turinio elementus ir skatinti juos tobulinti;

5.2. Informuoti studentus, aukštųjų mokyklų socialinius partnerius, kitus suinteresuotus asmenis (mokytojus, mokinius ir jų tėvus, potencialius darbdavius ir panašiai) apie filosofijos studijų krypties studijų teikiamą išsilavinimą, įgyjamas žinias ir gebėjimus;

5.3. Orientuoti ekspertus, vertinančius filosofijos studijų krypties studijų programas;

5.4. Skatinti aukštąsias mokyklas užtikrinti aukštą filosofijos krypties studijų kokybę, prisiimant atsakomybę už šios krypties studijų programų rezultatus ir suteiktas kvalifikacijas.

6. Bendrieji studentų priėmimo į filosofijos studijų krypties studijų programas reikalavimai:

6.1. Į filosofijos studijų krypties pirmosios pakopos studijų programas konkurso būdu priimami ne žemesnį kaip vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, atsižvelgiant į mokymosi rezultatus, stojamuosius egzaminus ar kitus aukštosios mokyklos nustatytus kriterijus. Konkursinių mokomųjų dalykų pagal studijų kryptis sąrašą ir konkursinio balo sudarymo principus, mažiausią

stojamąjį balą ir kitus kriterijus, įvertinus studentų atstovybei, nustato aukštosios mokyklos ir skelbia ne vėliau kaip prieš 2 metus iki atitinkamų mokslo metų pradžios.

6.2. Į antrosios studijų pakopos studijų programas konkurso būdu priimami asmenys, įgiję bet kurios studijų krypties universitetinį bakalauro kvalifikacinį laipsnį ir atitinkantys aukštosios mokyklos nustatytus reikalavimus.

7. Filosofijos studijų krypties pirmosios studijų pakopos tikslas – parengti plataus humanitarinio profilio filosofijos specialistus, gebančius dirbti ten, kur iš darbuotojo reikalaujama plataus bendrojo išsilavinimo, teorinio ir analitinio mąstymo įgūdžių, leidžiančių savarankiškai ir kvalifikuotai spręsti įvairiose intelektualinės ir praktinės veiklos srityse iškylančius uždavinius.

8. Pirmosios studijų pakopos studijų programų reikalavimai:

8.1. Filosofijos studijų krypties dalykams turi būti skiriami ne mažiau kaip 165 studijų kreditai;

8.2. Bendriesiems universitetinių studijų dalykams turi būti skiriama ne mažiau kaip 15 studijų kreditų;

8.3. Aukštosios mokyklos nustatytiems ir studento pasirenkamiems dalykams, skirtiems gilesnei filosofijos studijų krypties specializacijai arba kitos krypties moduliams ar dalykams, arba bendriesiems universitetinių studijų dalykams, praktikai, taip pat studento laisvai pasirenkamiems studijų dalykams, gali būti skiriama ne daugiau kaip 60 studijų kreditų, iš jų formų praktiniam lavinimui – 15 studijų kreditų;

8.4. Studijų programa baigiama absolvento kompetencijos įvertinimu per baigiamojo darbo gynimą, kuriam turi būti skiriama ne mažiau kaip 12 studijų kreditų.

9. Studijuojant filosofijos studijų krypties pirmosios studijų pakopos studijų programoje, greta pagrindinių filosofijos krypties studijų gali būti pasirenkamos ir aukštosios mokyklos nustatytos kitos studijų krypties (šakos) gretutinės studijos.

10. Studijuojant kitų studijų krypčių (šakų) pirmosios studijų pakopos studijų programose, aukštosios mokyklos, kuri vykdo abiejų studijų pakopų filosofijos programas, nustatyta tvarka filosofijos krypties studijos gali būti pasirenkamos studijuoti kaip gretutinė kryptis. Studijuojant kitų krypčių (šakų) pirmosios pakopos studijų programose aukštojoje mokykloje, kurioje nėra vykdomos abiejų studijų pakopų filosofijos programos, filosofijos krypties studijos kaip gretutinė kryptis negali būti pasirenkamos.

11. Filosofijos studijų krypties antrosios studijų pakopos tikslas – rengti aukštos kvalifikacijos filosofijos specialistus, pasirengusius tęsti studijas doktorantūroje ir dirbti mokslo tiriamąjį bei analitinį darbą mokslo ir studijų, viešose ir privačiose institucijose bei įstaigose, kur reikalaujama plataus bendrojo išsilavinimo, gilaus teorinio pasirengimo ir analitinio mąstymo įgūdžių, leidžiančių savarankiškai formuluoti ir kūrybiškai spręsti teorines ir praktines filosofijos, kultūros, politikos ir socialines problemas.

12. Antrosios studijų pakopos studijų programų reikalavimai:

12.1. Filosofijos studijų krypties dalykams, kurie turinio požiūriu turi būti kokybiškai aukštesnio probleminio lygio ar inovacinio mokslinio lygmens, nei juos grindžiantys filosofijos studijų krypties pirmosios studijų pakopos dalykai, turi būti skiriama ne mažiau kaip 60 studijų kreditų;

12.2. Studento baigiamajam darbui rengti ir ginti turi būti skiriama ne mažiau kaip 30 studijų kreditų;

12.3. Aukštosios mokyklos nustatytiems ir studento pasirenkamiems dalykams, priklausomai nuo studijų programos, skirtiems doktorantūros studijoms (tiriamasis darbas), praktinei veiklai (profesinės veiklos praktika) arba kitų krypčių dalykams (moduliams) pasirengti, kai vykdoma programa, kurios keliami tikslai susiję su tarpkryptinėmis studijomis, taip pat studento laisvai pasirenkamiems dalykams, būtiniems studijų programos tikslams pasiekti, gali būti skiriama ne daugiau kaip 30 studijų kreditų.

13. Baigusiems filosofijos studijų krypties pirmosios studijų pakopos studijų programą suteikiamas filosofijos bakalauro kvalifikacinis laipsnis, kuris atitinka šeštąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros ir Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos lygmenį, taip pat Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos pirmąją pakopą, o baigusiems antrosios studijų pakopos studijų programą suteikiamas filosofijos magistro kvalifikacinis laipsnis, kuris atitinka septintąjį Lietuvos kvalifikacijų sandaros ir Europos mokymosi visą gyvenimą kvalifikacijų sąrangos lygmenį, taip pat Europos aukštojo mokslo erdvės kvalifikacijų sąrangos antrąją pakopą.

II SKYRIUS
STUDIJŲ KRYPTIES SAMPRATA IR APRĖPTIS

14. Filosofija siekia suprasti ir kritiškai analizuoti idėjas apie tikrovės prigimtį, pažinimo būdus ir veiklos bei elgesio principus, grindžia pasaulio, savęs ir savo vietos jame suvokimą. Filosofija yra universali tyrimų sritis. Jai būdingas atvirumas kitoms tyrimų kryptims, besireiškiantis gebėjimu jai būdingomis teorinėmis ir metodologinėmis prieigomis konceptualiai integruoti skirtingų tyrimų krypčių laukus, paverčiant juose kultivuojamas praktikas universalizuojančios filosofinės refleksijos dalyku.

15. Filosofija kaip studijų objektas apima daugybę skirtingų, neretai vienas kitam prieštaraujančių teorinių ir praktinių būdų suprasti pasaulį ir žmogaus vietą jame. Jos sąvokinio lauko branduolį sudaro terminai, nusakantys pamatinius ir visada problemiškus esaties, jos pažinimo ir žmogaus elgesio bei veiklos bruožus: būtis, esmė, egzistencija, patyrimas, priežastis, protas, tiesa, dėsnis, gėris, teisingumas, lygybė, laisvė ir panašiai. Jos sąvokos yra ir istoriškai kintančio, ir besiplečiančio žmogiškosios patirties lauko ir jame besirandančių naujų žinojimo bei veiklos sričių refleksijos vediniai.

16. Filosofijos studijų krypties studijų programos turi apimti pamatinių filosofijos problemų ir filosofijos istorijos studijas, taip pat konkrečių žmogaus veiklos sričių (pavyzdžiui, kalbos, mokslo, politikos, švietimo, religijos, meno, technikos) filosofinį tyrimą. Filosofijos studijų procese taikomos filosofijos priemonės problemoms spręsti: klausimų kėlimas, idėjų tyrimas bei jų kritinių konstrukcijų kūrimas, formuluojant ir aktualizuojant perskyras, įvedant naują žodyną, kritiškai analizuojant ir perinterpretuojant svarbiausius filosofijos istorijos tekstus, svarstant pamatines filosofijos istorijos problemas, pasitelkiant formaliosios ir neformaliosios logikos metodus, konstruojant argumentus ir įvertinant jų pagrįstumą, atliekant minties eksperimentus ar išvedant įrodymus.

17. Būtina filosofijos studijų programos dalis yra specialiųjų gamtos ir humanitarinių bei socialinių mokslų krypčių filosofija, kai reflektuojama šių mokslų tiriamoji praktika ir analizuojamos teorinės bei metodologinės jų plėtros problemos.

18. Į filosofijos studijų krypties studijų programas turi būti įtraukiamos tokios klasikinės filosofinės disciplinos kaip ontologija, gnoseologija ir praktinė filosofija. Šios programos privalo suteikti būtiną pamatinių filosofijos istorijos žinių minimumą.

19. Filosofijos bakalauras, baigęs reikalaujamas papildomąsias studijas, turi būti pasirengęs tęsti magistrantūros ir doktorantūros studijas įvairiose humanitarinių ir socialinių mokslų srityse, taip pat pasirengęs siekti profesinės karjeros įvairiose tiriamosios ir praktinės veiklos srityse, kur svarbi universali erudicija, konceptualumas ir gebėjimas savarankiškai analizuoti, kritiškai vertinti ir sintetiškai apibendrinti turimas žinias bei informaciją.

20. Filosofijos magistras yra pasirengęs tęsti studijas doktorantūroje ir dirbti mokslo tiriamąjį bei analitinį darbą mokslo ir studijų bei kitose institucijose.

III SKYRIUS
BENDRIEJI IR SPECIALIEJI STUDIJŲ REZULTATAI

21. Baigus pirmosios pakopos filosofijos studijų krypties studijų programą turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

21.1. Žinios, jų supratimas ir taikymas:

21.1.1. Žino ir geba apibūdinti svarbiausias klasikinės ir šiuolaikinės filosofijos kryptis, jų ištakas, prielaidas, samprotavimo ir argumentavimo ypatumus;

21.1.2. Žino, geba apibrėžti ir taisyklingai vartoti pagrindines filosofijos sąvokas;

21.1.3. Žino ir geba taikyti svarbiausias ir efektyviausias filosofijos tyrimų metodologijas.

21.2. Gebėjimai atlikti tyrimus:

21.2.1. Geba savarankiškai atlikti mokslinius tyrimus, taikyti filosofijos metodus ir interpretuoti tyrimo rezultatus, remdamasis platesniu humanitarinių ir socialinių disciplinų kontekstu;

21.2.2. Geba filosofiniais aspektais analizuoti, interpretuoti ir vertinti mokslo, kultūros ir socialinius reiškinius bei problemas.

21.3. Specialieji gebėjimai:

21.3.1. Geba mąstyti nuosekliai, logiškai ir kritiškai, tiksliai formuluoti mintis, gvildenti filosofijai rūpimas problemas;

21.3.2. Geba racionaliai rekonstruoti klasikines filosofijos teorijas, nurodyti jų prielaidas ir ribas, suvokti šių teorijų poveikį šiuolaikiniam mąstymui;

21.3.3. Geba suprasti ir nagrinėti filosofijos bei kitų mokslų santykį ir sąveiką, taip pat filosofijos reikšmę kultūrai ir socialiniam gyvenimui;

21.3.4. Geba savarankiškai formuluoti ir kūrybiškai spręsti aktualias teorines ir praktines filosofijos, politikos ir socialines problemas;

21.3.5. Įgyja klasikinių (senovės graikų ir lotynų) kalbų pagrindus ir geba rašyti akademinius tekstus bent viena šiuolaikine užsienio kalba.

21.4. Socialiniai gebėjimai:

21.4.1. Geba pritaikyti filosofijos istorijos (svarbiausių istorinių laikotarpių ir jiems priklausančių mokyklų, autorių bei veikalų) žinias mokslinėje, pedagoginėje ir visuomeninėje veikloje;

21.4.2. Geba kūrybiškai ir kritiškai mąstyti, įtaigiai ir sklandžiai dėstyti mintis bei argumentuoti sakytiniu ir rašytiniu būdais;

21.4.3. Geba kurti naujas idėjas ir taikyti jas spręsdamas aktualias socialines, politines ir etines problemas;

21.5. Asmeniniai gebėjimai:

21.5.1. Geba nuosekliai logiškai ir kritiškai mąstyti, formuluoti ir gvildenti filosofijai rūpimas problemas, ugdyti plačią erudiciją ir kūrybinį mąstymą;

21.5.2. Geba interpretuoti tekstus, priimti sprendimus, savarankiškai gilinti žinias ir nuolat tobulinti savo profesinius įgūdžius;

21.5.3. Geba efektyviai naudotis nacionaliniais ir tarptautiniais informacijos šaltiniais, naujausiomis technologijomis bei akademinėmis duomenų bazėmis;

21.5.4. Suvokia moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomenei, ekonomikos, kultūros raidai, gerovei ir aplinkai.

22. Baigus antrosios pakopos filosofijos studijų krypties studijų programą turi būti pasiekti šie studijų rezultatai:

22.1. Žinios, jų supratimas ir taikymas:

22.1.1. Žino ir geba taikyti aktualiausias šių dienų filosofines ir socialines teorijas;

22.1.2. Žino svarbiausių šiuolaikinės filosofijos paradigmų prieštaras ir geba jas analizuoti, remdamasis skirtingomis metodologinėmis perspektyvomis.

22.2. Gebėjimai atlikti tyrimus:

22.2.1. Geba atlikti tinkamą humanitarinių ir socialinių tekstų analizę bei interpretaciją;

22.2.2. Geba surasti ir susisteminti informaciją, pateikti išsamią raštišką ar žodinę jos kritinę analizę ir įvertinimą;

22.2.3. Geba planuoti ir atlikti tarpdisciplininius ir transdisciplininius tyrimus;

22.2.4. Geba savarankiškai atlikti mokslinius tyrimus, rašyti akademinius tekstus ir pasirengti doktorantūros studijoms.

22.3. Specialieji gebėjimai:

22.3.1. Geba analizuoti šiuolaikinės kultūros ir socialinius procesus, aiškinti juos atsižvelgdamas į bendresnį teorinį ir istorinį filosofinės refleksijos kontekstą;

22.3.2. Geba nagrinėti šiuolaikinių humanitarinių, socialinių ir gamtos mokslų prielaidas bei specifiką;

22.3.3. Geba filosofiškai apibendrinti ir analizuoti šiuolaikinės kultūros tendencijas bei interpretuoti meno kūrinius;

22.3.4. Geba kompleksiškai nagrinėti etinius šiuolaikinės visuomenės klausimus.

22.4. Socialiniai gebėjimai:

22.4.1. Geba vadovautis sąmoningo ir aktyvaus pilietiškumo nuostatomis bei visose gyvenimo situacijose praktiškai taikyti konstruktyvaus socialinio komunikavimo ir darnaus bendradarbiavimo su kitais visuomenės nariais įpročius ir įgūdžius;

22.4.2. Geba vadovauti grupei žmonių, turinčių priimti kolektyvinius konceptualius sprendimus;

22.4.3. Geba aiškiai, argumentuotai perteikti apibendrintą informaciją specialistams bei kitiems asmenims ir ją kritiškai vertinti;

22.5. Asmeniniai gebėjimai:

22.5.1. Geba raštu ir žodžiu argumentuotai formuluoti savo filosofinę poziciją;

22.5.2. Geba reflektuoti ir kritiškai vertinti savo profesiją ir jos iššūkius bei nuolat ugdyti ir plėtoti savo profesines kompetencijas;

22.5.3. Geba priimti inovatyvius sprendimus, įvertindamas galimas visuomenines ir etines veiklos pasekmes. Veikia suvokdamas moralinę atsakomybę už savo veiklos ir jos rezultatų poveikį visuomenės, ekonomikos, kultūros raidai, gerovei ir aplinkai.

IV SKYRIUS
DĖSTYMAS, STUDIJAVIMAS IR VERTINIMAS

23. Dėstymo, studijavimo ir vertinimo principų ir metodų dermė turi pasitarnauti kuriant interaktyvią, kūrybiškumą skatinančią bendradarbiavimo ir savitarpio pagalbos aplinką studijų metu, suteikti žinių ir gebėjimų, būtinų studijų programos tikslams pasiekti.

24. Filosofijos studijų programa turi vadovautis socialinių idealų ir socialinės veiklos neatskiriamumo principu. Studijų procese būtina akcentuoti dėstymo metodus, įgalinančius autonomiškai, autentiškai suvokti, interpretuoti ir vertinti socialinio gyvenimo faktus, siūloma rinktis dėstymo metodus, skatinančius svarstyti ir rinktis alternatyvius, savarankiškus visuomeninės ir asmeninės veiklos būdus. Šiuolaikinei paskaitai turi būti taikomi probleminės analizės, teorinių hipotezių ir loginių galimybių konstravimo, mintinio eksperimento, paradigminio mąstymo bei hiperteksto elementai.

25. Dėstymo ir studijavimo metu turi būti taikomos tradicinės studijų formos (paskaitos, seminarai, diskusijos, disputai, tekstų analizė, rašto darbai) ir interaktyvieji dėstymo metodai (situacijų imitacija ir analizė, projektinė veikla, socialiniai ir imitaciniai veiksmai, debatai, konfliktų analizė ir sprendimai, dėstyti pasitelkiama internetinė aplinka).

26. Dėstymo ir studijavimo veikla turi būti planuojama suderinant privalomųjų ir savarankiškų studijų proporcijas, numatant rašto darbų, tiriamųjų projektų apimtis, projektuojant asmeninių konsultacijų, grupinio darbo, įsivertinimo ir bendramokslių vertinimo, taip pat virtualiųjų erdvių panaudojimo galimybes.

27. Studijų procese turi būti skatinamas demokratiškas ir atviras studijuojančiųjų bendravimas ir dialoginis mąstymas.

28. Vertinimas gali būti grindžiamas įvairiais metodais, leidžiančiais stebėti studentų pasiekimus ir kartu vertinti studento teorines žinias bei praktinius gebėjimus. Vertinimo metodai gali būti tokie: egzaminas raštu ir žodžiu, individuali ar grupės apklausa žodžiu, koliokviumas, testas, tekstų analizė ir interpretacija raštu, mokslinė esė, referatas, projektinė ir tiriamoji mokslinė veikla, viešas darbų gynimas.

29. Tinkamai organizuoti ir suplanuoti dėstymo ir studijų metodai privalo derėti su studentų savarankiškumą bei atsakomybę skatinančiais vertinimo tikslais ir metodais: studentų bendramokslių rašto darbų vertinimais ir įsivertinimais, kolektyviniais ir grupiniais rašto darbų aptarimais bei recenzijomis, kolektyvine ir grupine tekstų analize bei interpretacija.

30. Studijų pasiekimų vertinimo sistema turi būti tokia, kad būtų galima stebėti ir kontroliuoti studijų pažangą bei siekiamus rezultatus, laiku nustatyti studijų proceso pokyčius, palaikyti grįžtamąjį ryšį, taip pat laiku kurti studijų programos pakeitimų prielaidas. Vertinimą lemia studijų programų reikalavimai.

31. Studijų rezultatai turi būti vertinami pagal šiuos kriterijus:

31.1. Integralumo kriterijus leidžia įvertinti, ar studentas:

31.1.1. Moka analizuoti filosofijos, kultūros, moralės ir visuomenės problemas, remdamasis skirtingų filosofijos teorijų sampratomis ir vertybėmis;

31.1.2. Turi šiuolaikinių civilizacijų ir kultūrų sampratą, moka operuoti pagrindinėmis civilizaciją ir kultūrą apibūdinančiomis sąvokomis;

31.1.3. Geba analizuoti socialines problemas, remdamasis studijuojant įgytomis įvairių humanitarinių ir socialinių mokslų žiniomis;

31.1.4. Geba istoriškai (chronologiškai) ir problemiškai analizuoti būties, pažinimo ir visuomenės reiškinius.

31.2. Kritinio ir kūrybinio mąstymo kriterijus leidžia įvertinti, ar studentas:

31.2.1. Sugeba analizuoti, sintetinti, ieškoti loginių sąsajų, atlikti kitas kritinio mąstymo operacijas;

31.2.2. Moka tinkamai formuluoti probleminius klausimus;

31.2.3. Moka formuluoti aiškius ir preciziškus teiginius;

31.2.4. Sugeba pažvelgti į reiškinį iš įvairių perspektyvų;

31.2.5. Sugeba numatyti problemos sprendimo galimybes;

31.2.6. Moka įžvelgti ir formuluoti asociacijas, analogijas, metaforas ir kitas sąsajas;

31.2.7. Geba iliustruoti teiginius tinkamais pavyzdžiais.

31.3. Individualumo kriterijus leidžia įvertinti, ar studentas sugeba:

31.3.1. Savarankiškai analizuoti socialinio gyvenimo problemas ir jų sprendimo galimybes, ieškoti pozityvių priemonių ir metodų šioms problemoms spręsti;

31.3.2. Svarstyti ir rinktis alternatyvius, savarankiškus visuomeninės ir asmeninės veiklos būdus;

31.3.3. Vadovautis pažiūrų, žodžių ir veiksmų vienybės ir nuoseklumo nuostata.

31.4. Prasmingumo kriterijus leidžia įvertinti, ar studentas:

31.4.1. Geba ugdytis nuolatinio tobulėjimo poreikį;

31.4.2. Geba būti atviras tikrovės kaitai, moka įvertinti jos pobūdį ir kryptį bei atsakingai rinktis;

31.4.3. Sugeba reflektuoti savo vertybines nuostatas ir veikseną;

31.4.4. Sugeba argumentuotai apginti savo nuomonę;

31.4.5. Sugeba prisiimti atsakomybę už savo sprendimus ir savo veiksmų padarinius.

V SKYRIUS
STUDIJŲ PROGRAMŲ VYKDYMO REIKALAVIMAI

32. Sėkmingo filosofijos studijų programų vykdymo pagrindas yra:

32.1. Kvalifikuoti dėstytojai, gebantys perteikti studentams dalykines žinias ir išugdyti gebėjimus, reikalingus būsimai profesinei veiklai;

32.2. Tinkamas studijų programos turinys;

32.3. Pakankama materialioji ir metodinė bazė.

33. Reikalavimai dėstytojams:

33.1. Dėstytojų kompetencija vertinama pagal jų mokslinę ir pedagoginę patirtį: pagal mokslinių tyrimų lygį, pedagoginio darbo efektyvumą, dalyvavimą moksliniuose renginiuose, mokslo populiarinimo veiklą, kalbines kompetencijas, gebėjimą patarti studentams dėl studijų planų bei karjeros ir pagal kitus kriterijus;

33.2. Dėstyti visose studijų pakopų programose gali asmenys, įgiję ne žemesnę kaip magistro ar jam lygiavertę aukštojo mokslo kvalifikaciją, priskirtiną tai pačiai mokslo krypčiai, kuriai priklauso ir jų dėstomas studijų dalykas;

33.3. Pirmosios studijų pakopos studijų programose ne mažiau kaip 70 (septyniasdešimt) procentų studijų krypties dalykų turi dėstyti asmenys, turintys mokslo daktaro laipsnį, iš jų ne mažiau kaip 60 (šešiasdešimt) procentų turi dirbti mokslinį darbą, kurio problematika atitinka jų dėstomuosius dalykus, filosofijos mokslo srityje;

33.4. Antrosios studijų pakopos studijų programose ne mažiau kaip 90 (devyniasdešimt) procentų visų studijų dalykų dėstytojų turi turėti mokslo daktaro laipsnį, dirbti mokslinį darbą, kurio problematika atitinka jų dėstomuosius dalykus. Ne mažiau kaip 20 (dvidešimt) procentų studijų krypties dalykų apimties antrosios studijų pakopos studijų programose turi dėstyti profesoriaus pareigas einantys dėstytojai, dirbantys mokslinį darbą filosofijos mokslo srityje;

33.5. Pirmosios studijų pakopos baigiamojo darbo vadovas turi turėti mokslo daktaro laipsnį;

33.6. Antrosios studijų pakopos baigiamojo darbo vadovas turi turėti mokslo daktaro laipsnį ir dirbti mokslinį darbą filosofijos mokslo srityje.

33.7. Aukštosios mokyklos praktikos vadovai turi turėti mokslo daktaro laipsnį.

34. Studijų programų turinio reikalavimai:

34.1. Studijų programų turinys turi būti pagrįstas esamu aukštojoje mokykloje moksliniu ir pedagoginiu potencialu bei laiduoti deramus studijų kokybės standartus šiuolaikinio filosofijos mokslo daugiadalykiškumo, studijų lankstumo ir studijų judumo atžvilgiais;

34.2. Aukštoji mokykla turi sudaryti galimybes šalia pagrindinės pirmosios studijų pakopos studijų krypties studijuoti gretutinės krypties (šakos) studijas. Tokios studijos gali būti vykdomos ir antrojoje studijų pakopoje. Filosofijos studijų krypties ir gretutinės krypties (šakos) dalykų santykis yra nustatomas remiantis bendraisiais studijų programų reikalavimais;

34.3. Organizuojant studijas turi būti sudarytos galimybės studentams rinktis studijų dalykus pagal savo interesus. Privalomųjų ir pasirenkamųjų dalykų santykis yra nustatomas remiantis bendraisiais studijų programų reikalavimais;

34.4. Aukštoji mokykla turi sudaryti galimybes visų studijų pakopų studentams studijuoti pagal individualų studijų planą;

34.5. Aukštoji mokykla turi sudaryti galimybes studentų judumui tiek nacionaliniu, tiek ir tarptautiniu lygmeniu. Kitoje aukštojoje mokykloje studijuojamų dalykų santykis ir jų įskaitos tvarka yra nustatomi remiantis bendraisiais studijų programų reikalavimais;

34.6. Visų studijų pakopų studijose gali būti numatyta įvairių formų praktika, organizuojama pagal aukštosios mokyklos parengtą praktinio lavinimo tvarką, kurioje turi būti apibrėžiami praktikos tikslai, konkrečios praktikos užduotys, studijų rezultatai ir pasiekimų vertinimo sistema, parama studentui praktikos metu, taip pat kriterijai, pagal kuriuos nustatomi ir vertinami praktikos metu studento įgyti atitinkamo lygmens įgūdžiai;

34.7. Studijų programų turinys turi būti nuolat atnaujinamas, atsižvelgiant į šiuolaikinę filosofijos mokslo būklę ir studijų proceso raidą;

34.8. Visų studijų pakopų studijos baigiamos baigiamuoju darbu. Baigiamųjų darbų vertinimo komisija turi būti sudaroma vadovaujantis aukštųjų mokyklų nustatytais konkrečios studijų pakopos reikalavimais. Baigiamųjų darbų vertinimo komisija sudaroma iš kompetentingų studijų krypties specialistų – dėstytojų, mokslininkų ir tyrėjų, taip pat ir iš socialinių partnerių atstovų. Ne mažiau kaip du trečdaliai komisijos narių turi turėti filosofijos studijų krypties mokslo daktaro laipsnį. Bent vienas antrosios studijų pakopos komisijos narys turi būti iš kitos mokslo ir (ar) studijų institucijos.

35. Aukštoji mokykla turi turėti pakankamą akademinį ir studijas aptarnaujantį personalą bei materialiuosius ir informacinius išteklius:

35.1. Auditorijos turi atitikti higienos ir darbo saugos reikalavimus, jose turi būti šiuolaikinė garso ir vaizdo aparatūra bei demonstravimo priemonės;

35.2. Auditorijos turi būti pritaikytos specialiųjų poreikių turintiems studentams;

35.3. Bibliotekose ir (arba) skaityklose turi būti įrengtas pakankamas kompiuterizuotų darbo vietų skaičius su tinkama programine įranga, apimančia standartinius komunikacijos, tekstų bei grafinių programų paketus. Darbo vietos turi suteikti prieigą prie reikiamų informacijos išteklių: studijų programos dalykų aprašuose įvardytos literatūros, nacionalinių ir tarptautinių elektroninių duomenų bazių, bibliografijos katalogų, paieškos sistemų, stambesnių bibliotekų informacinių masyvų ir pan;

35.4. Aukštosios mokyklos turi teikti studentams akademinę, metodinę ir kitokią paramą įvairiomis formomis: leisti informacinius ir metodinius leidinius, rengti įvadines paskaitas arba įvadines studijų savaites, anketuoti, laiduoti grįžtamąjį ryšį, sudaryti sąlygas studijuoti neįgaliesiems bei dirbantiesiems, teikti psichologinę, sveikatingumo paramą, supažindinti su būsimos karjeros galimybėmis ir pan;

35.5. Su studijomis susijusi informacija – studijų planai, dalykų aprašai, tvarkaraščiai ir kita reikiama medžiaga – turi būti lengvai prieinama studentams ir programą vykdančiam bei ją aptarnaujančiam personalui.

VI SKYRIUS
PASIEKTŲ STUDIJŲ REZULTATŲ LYGMENŲ APIBŪDINIMAS

36. Pirmosios studijų pakopos filosofijos studijų krypties studentų pasiektų rezultatų lygmenys:

36.1. Slenkstinis pasiekimo lygmuo:

36.1.1. Bazinis filosofinio požiūrio ypatumų, filosofijos raidos, pagrindinių filosofinių epochų bruožų žinojimas;

36.1.2. Bazinis pagrindinių didžiųjų filosofų veikalų, juose reiškiamų teorijų, idėjų ir vartojamų sąvokų žinojimas;

36.1.3. Bazinis pagrindinių ontologijos, epistemologijos, logikos ir estetikos teorijų, jų keltų problemų žinojimas;

36.1.4. Bazinis pagrindinių etikos, politinės, socialinės ir mokslo filosofijos teorijų, jų keltų problemų žinojimas;

36.1.5. Įsisąmoninti mokslinio darbo, filosofinių diskusijų ir filosofinio argumentavimo pradmenys, mokama vartoti filosofijos terminiją;

36.1.6. Suvokiama pagrįsto argumentavimo ir logikos svarba, diskusijose stengiamasi pagrįsti savo nuomonę;

36.1.7. Patenkinami savarankiško darbo, jo racionalaus planavimo, naujų tikslų kėlimo ir siekio įgūdžiai;

36.1.8. Patenkinami darbo su auditorija ir dalyvavimo viešose mokslinėse diskusijose įgūdžiai;

36.2. Tipinis pasiekimo lygmuo:

36.2.1. Aiškus filosofinio požiūrio ypatumų, filosofijos raidos, pagrindinių filosofinių epochų bruožų išmanymas;

36.2.2. Aiškus pagrindinių didžiųjų filosofų veikalų, juose reiškiamų teorijų, idėjų ir vartojamų sąvokų išmanymas;

36.2.3. Aiškus pagrindinių ontologijos, epistemologijos, logikos ir estetikos teorijų, jų keltų problemų išmanymas;

36.2.4. Aiškus pagrindinių etikos, politinės, socialinės ir mokslo filosofijos teorijų, jų keltų problemų išmanymas;

36.2.5. Gebėjimas vadovui prižiūrint dirbti mokslinį darbą, dalyvauti filosofinėse diskusijose;

36.2.6. Įsisąmoninta pagrįsto argumentavimo ir logikos, būtinumo išsakyti bendresnes išvadas ir apibendrinimus svarba, diskusijose išsakoma asmeninė nuomonė;

36.2.7. Gebėjimas dirbti savarankiškai ir grupėse, racionaliai planuoti savo darbą, kelti naujus tikslus ir nuosekliai jų siekti;

36.2.8. Gebėjimas dirbti su auditorija ir dalyvauti viešose mokslinėse diskusijose;

36.3. Puikus pasiekimo lygmuo:

36.3.1. Sisteminis filosofinio požiūrio ypatumų, filosofijos raidos, pagrindinių filosofinių epochų bruožų ir jų sąsajų, tų epochų raidos ypatumų išmanymas;

36.3.2. Sisteminis pagrindinių didžiųjų filosofų veikalų, juose reiškiamų teorijų, idėjų, vartojamų sąvokų, taip pat tų veikalų kultūrinių kontekstų išmanymas;

36.3.3. Sisteminis pagrindinių ontologijos, epistemologijos, logikos ir estetikos teorijų, keltų problemų ir jų sąsajų išmanymas;

36.3.4. Sisteminis pagrindinių etikos, politinės, socialinės ir mokslo filosofijos teorijų, keltų problemų ir jų sąsajų išmanymas;

36.3.5. Aiškus šiuolaikinių filosofijos problemų, filosofinių prieigų įvairovės išmanymas;

36.3.6. Gebėjimas savarankiškai skaityti ir interpretuoti filosofijos klasikos ir šiuolaikinės filosofijos veikalus;

36.3.7. Gebėjimas dirbti mokslinį darbą, formuluoti mokslinius tikslus, filosofinėse diskusijose išsakyti savo požiūrį;

36.3.8. Išugdyti savikritiško, savarankiško ir grupinio darbo gebėjimai, mokama racionaliai planuoti savo darbą, kelti naujus tikslus ir nuosekliai jų siekti;

36.3.9. Išugdytas poreikis siekti naujų žinių ir gebėjimas jas kaupti bei pritaikyti savo darbe, taip pat poreikis plėsti filosofinį ir kultūrinį akiratį;

36.3.10. Gebėjimas kūrybiškai dirbti su auditorija ir dalyvauti viešose mokslinėse diskusijose, išsakant savo požiūrį į įvairius gyvenimo reiškinius;

36.3.11. Šio lygmens absolventas skatinamas tęsti studijas antrojoje studijų pakopoje, užsiimti moksline ir akademine veikla, gali užimti reikšmingas vykdytojo pareigas įvairiose švietimo įstaigose.

37. Antrosios studijų pakopos filosofijos studijų krypties studentų pasiektų rezultatų lygmenys:

37.1. Tipinis pasiekimo lygmuo:

37.1.1. Aiškus filosofinių sistemų raidos, filosofinių epochų kaitos, moderniųjų laikų filosofinių problemų lauko susiklostymo prielaidų ir to lauko raidos ypatumų išmanymas;

37.1.2. Aiškus modernaus gamtos mokslų pasaulėvaizdžio ir pasaulėvokos susiklostymo, gamtos mokslų pažinimo filosofinių prielaidų išmanymas;

37.1.3. Aiškus Vakarų civilizacijos ir kitų civilizacinių darinių filosofinių ir religinių prielaidų, filosofinio požiūrio į žmogų ir jo vietą pasaulyje išmanymas;

37.1.4. Aiškus filosofijos ir kitų humanitarinių, socialinių mokslų lauko disciplinų sąryšio, filosofinių ekologijos problemų suvokimas;

37.1.5. Aiškus XX a. filosofijos raidos ir jos ypatumų, filosofinių prieigų įvairovės išmanymas;

37.1.6. Aiškus šiuolaikinio filosofinių tyrinėjimų lauko ir jame gvildenamų esminių filosofinių problemų, jų ryšio su šiuolaikiniais visuomeniniais, kultūriniais ir technologiniais vyksmais, šiuolaikinių medijų plėtros filosofinių aspektų išmanymas;

37.1.7. Aiškus Europos integracijos vyksmų ir jų filosofinių prielaidų bei nuostatų, demokratijos principų ir vertybių, filosofinės žmogaus teisių plotmės suvokimas;

37.1.8. Gebėjimas savarankiškai skaityti ir interpretuoti filosofijos klasikos ir šiuolaikinės filosofijos veikalus, pasitelkti juose išreikštas idėjas moksliniame ir taikomajame darbe;

37.1.9. Gebėjimas savarankiškai dirbti mokslinį darbą, formuluoti naujus mokslinius tikslus, žodžiu ir raštu reikšti savo mokslinio darbo rezultatus;

37.1.10. Savikritikos ir savianalizės, savarankiško ir grupinio darbo daugiakalbiuose kolektyvuose gebėjimai, mokama racionaliai planuoti savo darbotvarkę, kelti naujus tikslus ir nuosekliai jų siekti;

37.1.11. Išugdytas poreikis siekti naujų žinių, apimančių platų humanitarinių, socialinių mokslų lauką, gebėjimas jas kaupti, apibendrinti ir taikyti, taip pat poreikis plėsti filosofinį ir kultūrinį akiratį;

37.1.12. Gebėjimas kūrybiškai dirbti su auditorija, dalyvauti viešose mokslo, kultūros ir visuomenės diskusijose, išsakant savo požiūrį į įvairius gyvenimo reiškinius;

37.1.13. Šio lygmens absolventas gali tęsti studijas trečiojoje studijų pakopoje, užsiimti moksline ir akademine veikla, užimti reikšmingas vykdytojo ar vadovo pareigas švietimo įstaigose.

37.2. Puikus pasiekimo lygmuo:

37.2.1. Originaliomis įžvalgomis pasižymintis filosofinių sistemų raidos, filosofinių epochų kaitos, moderniųjų laikų filosofinių problemų lauko susiklostymo prielaidų ir to lauko raidos ypatumų, klasikinės ir neklasikinės filosofijos tradicijų ir jų sąveikos išmanymas;

37.2.2. Sisteminis modernaus gamtos mokslų pasaulėvaizdžio ir pasaulėvokos susiklostymo, gamtos mokslų pažinimo, moderniųjų visuomeninių formacijų, nacionalinių valstybių kūrimosi filosofinių prielaidų išmanymas;

37.2.3. Sisteminis Vakarų civilizacijos ir kitų civilizacinių darinių filosofinių ir religinių prielaidų, religinių pasaulėvaizdžių, filosofinio požiūrio į žmogų ir jo vietą pasaulyje išmanymas;

37.2.4. Sisteminis filosofijos ir kitų humanitarinių, socialinių mokslų lauko disciplinų sąryšio, filosofinių ekologijos problemų, filosofinių tarpdalykinių prieigų ir metodologijų suvokimas;

37.2.5. Sisteminis XX a. filosofijos raidos, jos „posūkių“ (lingvistinio, hermeneutinio, vaizdinio ir kitų), medijų kultūros iškilimo ir sklaidos filosofinių aspektų išmanymas;

37.2.6. Sisteminis šiuolaikinio filosofinių tyrinėjimų lauko ir jame gvildenamų esminių filosofinių problemų, filosofinių prieigų įvairovės ir jų ryšio su šiuolaikiniais visuomenės ir kultūros vyksmais išmanymas;

37.2.7. Aiškus globalizacijos vyksmų prieštaringumo, Europos integracijos vyksmų ir jų filosofinių prielaidų bei nuostatų, demokratijos principų ir vertybių, filosofinės žmogaus teisių plotmės suvokimas;

37.2.8. Gebėjimas savarankiškai skaityti ir interpretuoti filosofijos klasikos ir šiuolaikinės filosofijos veikalus, įvairiais aspektais remtis jų idėjomis grindžiant savo įžvalgas;

37.2.9. Gebėjimas įvairiose humanitarinių ir socialinių mokslų srityse įžvelgti ir išskleisti filosofinius jose gvildenamų problemų aspektus;

37.2.10. Gebėjimas formuluoti ir išskleisti naujas filosofines įžvalgas, apsibrėžti savo filosofinių interesų sritis, žodžiu ir raštu reikšti savo mokslinio darbo rezultatus ir taikyti juos praktikoje;

37.2.11. Išugdyti savikritikos ir savianalizės, savarankiško ir grupinio darbo daugiakalbiuose kolektyvuose gebėjimai, mokama racionaliai planuoti savo darbotvarkę, kelti naujus tikslus ir nuosekliai jų siekti;

37.2.12. Išugdytas poreikis siekti naujų žinių, apimančių platų humanitarinių, socialinių mokslų lauką, gebėjimas jas kaupti, apibendrinti ir taikyti, taip pat poreikis plėsti filosofinį ir kultūrinį akiratį;

37.2.13. Išugdytas jautrumas kultūriniams gyvenimo būdų skirtumams;

37.2.14. Gebėjimas kūrybiškai dirbti su įvairiakultūre auditorija, dalyvauti viešose mokslo, politikos, kultūros ir visuomenės diskusijose, perteikiant naujas idėjas ir išsakant savo požiūrį į įvairius gyvenimo reiškinius;

37.2.15. Šio lygmens absolventas gali tęsti studijas trečiojoje studijų pakopoje, savarankiškai užsiimti moksline tiriamąja ir akademine veikla, eiti vadovaujamas pareigas įvairiose švietimo įstaigose.

_____